

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ГЛУХИХ ДІТЕЙ

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

8-10 класи

Укладач: **Михайлова Ганна Олексіївна**, вчитель вищої категорії, старший вчитель Комунального закладу освіти «Багатoproфільний навчально-реабілітаційний центр» Дніпропетровської обласної ради

Київ-2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Школа, що є осередком національної культури, здатна сприяти як становленню національної ідентичності школярів, так і розумінню ними різноманіття сучасних культур.

Розробка змісту навчальної програми “Мистецтвознавство” (8-10 кл.) здійснювалася відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти в галузі “Естетична культура”.

Мета: вивчення мистецтвознавства в загальноосвітніх навчальних закладах для дітей з порушеннями слуху полягає в особистісному художньо-естетичному розвитку учнів, формуванні у них світоглядних орієнтацій і компетенцій у сфері мистецтвознавства, вихованні потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні у процесі опанування цінностями української та зарубіжної культурно-мистецької спадщини.

Курс «Мистецтвознавство» покликаний вирішити такі головні **завдання:**

- збагачення емоційно-естетичного досвіду учнів, формування культури почуттів, пробудження особистісно-позитивного ставлення до мистецьких цінностей;

- опанування учнями художньо-практичними вміннями та навичками, формування комплексу художніх компетенцій, що забезпечують здатність керуватися набутими знаннями та вміннями у самостійній діяльності, у процесі самоосвіти;

- розуміння учнями зв'язків мистецтва з природним, соціальним і культурним середовищем життєдіяльності людини, усвідомлення власної

причетності до художніх традицій свого народу з одночасним розумінням особливостей інших національних картин світу.

■ виховання культури міжнаціонального спілкування через вивчення художніх традицій народів різних країн.

Програма ґрунтується на **принципах** цілісності, наступності, системності та варіативності змісту, органічної єдності національних і загальнолюдських цінностей, діалектичної взаємодії культурологічного та антропологічного підходів (“людина в культурі – культура в людині”).

У 8 класі відбувається *узагальнення* мистецьких знань учнів, набутих у 1-7 класах, і втілюється ідея *пропедевтики* культурологічної освіти, що є базовою у старшій профільній школі. Таким чином, забезпечується послідовність і наступність змісту художньо-естетичної освіти. Матеріал 9 класу систематизований відповідно до видової, жанрової та стильової специфіки мистецтва, що є ядром мистецтвознавства.

У старшій школі матеріал структурований за вертикально-горизонтальними координатами: у 10-му класі опановується українська художня культура, а в 11-му класі — зарубіжна художня культура.

Виділення українського мистецтвознавства, як окремої частини курсу (10-й клас), зумовлено необхідністю збереження національних пріоритетів освіти. Водночас, для органічного поєднання вітчизняних і загальнолюдських цінностей варто робити акцент не на тому, що роз’єднує, а на тому, що об’єднує різні культури, адже через ціннісний вплив мистецтва ефективніше відбувається і національно-патріотичне, і полікультурне виховання.

Змістове наповнення тем передбачає формування в учнів **ціннісносміслових, загальнокультурних, навчально-пізнавальних та інформаційних компетенцій**, що досягається вивченням шедеврів мистецтва різних епох і народів, та **комунікативних, творчо-діяльнісних і самоосвітніх компетенцій**, що передбачає оволодіння досвідом самостійної

творчої діяльності, сприймання цієї діяльності як невід’ємної частки свого життя.

Орієнтовні практичні завдання до тем спрямовані на формування потреби у спілкуванні з творами мистецтва, розвиток творчих здібностей учнів та розширення їхнього *внутрішнього* досвіду, наповненого особистісним смислом. Учитель може їх замінювати, але не відходити від контексту теми, що вивчається.

Особливостями організації навчально-виховного процесу є такі позиції:

1. Розуміння мистецтва як творчого процесу співпереживання та інтерпретації, що носить активно діалогічний характер. Саме “*діалог культур*” дає змогу особистості не тільки прилучитися до вітчизняних і загальнолюдських цінностей, а й самовизначитися у світі культури, включитися в її творення, удосконалюючи насамперед власний духовний світ.

2. На уроці має панувати атмосфера святковості, гармонії й доброзичливості, яка сприяла б передачі аури творів мистецтв та викрешувала б іскру емоційної позитивної енергії, яку можна отримати тільки в мистецтві.

3. Педагог має бути комунікативно виразним, аби учні не тільки розуміли, а й позитивно сприймали як мовлення учителя, так і паралінгвістичний контекст мови (доречність жестів, міміки, зовнішній вигляд тощо) та елементарно володіли цим мистецтвом самі.

4. Уроки „Мистецтвознавства” мають розвивати в учнів почуття успіху від власних досягнень у царині мистецької культури, впевненості в спроможності самостійно вирішувати художні завдання.

8 клас

№	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
I СЕМЕСТР			

Мистецтво в культурі минулого			
1.	Стилі та напрями мистецтва стародавніх епох і цивілізацій.	Учень знає і розуміє: - основні особливості стилів і напрямів мистецтва (античний, візантійський, романський, готика, Ренесанс); - впізнає вітчизняні архітектурні пам'ятки стародавніх епох; уміє: - відносити твори різних видів мистецтва до певного стилю чи напрямку (античний, візантійський, романський, готика, Ренесанс); - створювати елементарні ескізи у різних стилях; застосовує: - набуті знання і вміння у художньо-творчій діяльності, при виконанні ескізів; - спеціальну термінологію під час відповідей на питання вчителя.	Ввести у активний словник учнів назви стилів та напрямів мистецтва: античний, візантійський, романський, готика, Ренесанс, Відродження. Вчити впізнавати, застосовуючи зоровий аналізатор, архітектурні пам'ятки, відносячи їх до зразків певного стилю, словесно давати їм короткий опис. Розвивати дрібну моторику учнів та творчі здібності під час створення ескізів на практичних заняттях.
2.	Античність: культура і мистецтво.		
3.	<i>Практичні заняття.</i> Створення ескізу розпису вази у традиціях давньогрецьких майстрів.		
4.	Художні стилі в західноєвропейському середньовічному мистецтві. Візантійська культура.		
5.	Романський стиль.		
6.	Період готики.		
7.	Художня культура Ренесансу. Стель епохи Відродження.		
8.	<i>Контрольно-залікова робота.</i>		
9.	Ознаки стилю бароко. Специфіка прояву в різних країнах Європи.	Учень знає і розуміє: - основні особливості стилів і напрямів мистецтва (бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм); - вітчизняні особливості стилів та їх представників; уміє: - відносити твори різних видів мистецтва до певного стилю чи напрямку; - виконувати ескізи, композиції, театралізації; застосовує: - знання і вміння щодо стилів і напрямів мистецтва у художньо-творчій діяльності, при виконанні індивідуальних завдань.	Ввести у активний словник учнів назви стилів та напрямів мистецтва: бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм. Вчити описувати пам'ятки мистецтва різних стилів. Вчити відповідати на запитання з вивчених тем, виконувати нескладні завдання та практичні роботи. Розвивати естетичний смак та творчі здібності.
10.	Українське (козацьке) бароко.		
11.	Рококо – культура і мистецтво.		
12.	Стель епохи класицизму.		
13.	Стель епохи романтизму.		
14.	Т.Г.Шевченко як представник епохи романтизму в живописі.		
15.	Мистецтво реалізму.		
16.	<i>Контрольно-залікова робота.</i>		
II СЕМЕСТР			
Художні напрями ХХ ст.			
17.	Музичне мистецтво. Відображення вічних	Учень знає і розуміє:	Ввести у активний словник учнів назви стилів та напрямів

	тем: добро і зло, життя і смерть, людські взаємини.	- основні особливості стилів і напрямів мистецтва (музичне, візуальне, декоративно-ужиткове, синтетичне, кіномистецтво, модерн і тиражна графіка); - відображення у них вічних тем: добро і зло, життя і смерть, людські взаємини; уміє: - порівнювати твори різних видів мистецтва певного стилю чи напрямку; - виконувати ескізи на задану тему; застосовує: - набуті знання і вміння у художньо-творчій діяльності, при ескізів; - спеціальну термінологію під час колективних обговорень явищ мистецтва.	мистецтва: музичне, візуальне, декоративно-ужиткове, синтетичне, кіномистецтво, модерн і тиражна графіка. Вчити застосовувати набуті знання і вміння у художньо-творчій діяльності. Вчити працювати у групі, обговорюючи певні явища мистецтва, коригувати правильну побудову речень при висловлюванні власної думки, узгодження між частинами мови, вчити уважному слуханню співбесідника, доброзичливому спілкуванню. Розвивати естетичний смак та творчі здібності під час практичних занять.
	Візуальне мистецтво		
18.	Стиль модерн в архітектурі.		
19.	Композиційна побудова, пластика, форми й орнаментальний декор у скульптурі та декоративно-ужитковому мистецтві.		
20.	Модерн і тиражна графіка. Властивості кольору та живописні прийоми у створенні художніх образів.		
21.	<i>Практичні заняття.</i> Виконання ескізу рекламного плаката.		
	Синтетичні мистецтва		
22.	Кіномистецтво у сучасному житті. Роль музики та образотворчого мистецтва у створенні кінообразу.	Мистецтво й сучасна культура	Ввести у активний словник учнів назви стилів та напрямів мистецтва: джаз, рок-, поп-музика, бардівська пісня, класична та сучасна популярна музика, естрадне мистецтво, мюзикл, електронна музика, фольк-рок, дизайн, реклама, фотомистецтво. Вчити порівнювати твори різних видів мистецтва, відносячи
23.	<i>Контрольно-залікова робота.</i>		
24.	Музика масових жанрів. Джаз, рок-, поп-музика та її зірки. Бардівська пісня.		
25.	Взаємозв'язки класичної та сучасної популярної музики.		
26.	Естрадне мистецтво. Мюзикл. Електронна музика.		
27.	<i>Практичні заняття.</i> Порівняємо класичний	Учень знає і розуміє: - основні особливості стилів і напрямів мистецтва (джаз, рок-, поп-музика, бардівська пісня, класична та сучасна популярна музика, естрадне мистецтво, мюзикл, електронна музика, фольк-рок, дизайн, реклама, фотомистецтво); - взаємодію та синтез мистецтв у сучасності; уміє: - порівнювати твори різних видів мистецтва, відносячи	

	твір М.Равеля, І.Стравінського, Дж.Гершвіна.	їх до певного стилю чи напрямку; • виконувати моделі у певному стилі; • розповідати про власні уподобання в мистецтві; застосовує: • знання і вміння щодо стилів і напрямів мистецтва у художньо-творчій діяльності, при виконанні індивідуальних і групових проєктів; • спеціальну термінологію в процесі міжособистісного спілкування під час уроків.	їх до певного стилю чи напрямку. Розвивати слухове сприйняття шляхом прослуховування музичних творів, застосовуючи звукопосилуючу апаратуру. Розвивати дрібну моторику учнів та творчі здібності під час створення моделей на практичних заняттях. Розширювати світогляд шляхом ознайомлення з різноманітними зразками сучасного мистецтва: музичними, естрадними, фотографіями тощо. Вчити розповідати про власні уподобання в мистецтві
	Сучасні обробки класичної музики		
28.	І.Татарченко «Біла ворона». Приклад поєднання «фольк-рок».		
29.	<i>Практичні заняття.</i> Прослуховування творів В.Івасюка, М.Мозгового, В.Бистрякова.		
	Візуальне мистецтво		
30.	Види дизайну. Реклама. Фірмовий стиль у рекламі.		
31.	Фотомистецтво. Художня фотографія.		
32.	<i>Практичні заняття.</i> Виготовлення моделі іграшки.		
33.	<i>Контрольно-залікова робота.</i>		
34.	Взаємодія та синтез мистецтв у сучасній естраді.		
35.	Повторення й узагальнення.		

9 клас

№	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
І СЕМЕСТР			
Візуальні мистецтва			
1.	Види і мова мистецтв.	Учень: називає: - найвидатніших митців світу та їхні твори; розпізнає: - види і жанри мистецтва; описує: - основні засоби художньо-образного	Розгадування кросвордів «Види мистецтва» (просторові, та просторово-часові). Замальовки фрагментів архітектурних споруд різних епох. Створення скульптури малих форм (ліплення, паперопластика) або зразка
2.	Архітектура.		
3.	Скульптура.		
4.	Графіка. Живопис.		
5.	Декоративно-ужиткове мистецтво.		

6.	Костюми народів світу. Український костюм.	відображення духовного світу людини в різних видах мистецтва; характеризує: - основні художньо-мовні засоби мистецтва (візуального, музичного, хореографічного, театального, екранних); пояснює: - роль мистецтва у житті, зміст понять (у межах програми); наводить приклади: - відомих музеїв і галерей світу; формулює: - власні враження, отримані під час спілкування з мистецтвом; порівнює: - художні засоби візуального, музичного, хореографічного, театального мистецтва, кіномистецтва; оцінює: - значущість різновидів мистецтва для сучасної людини; аргументує: - оцінні судження щодо ролі мистецтва у власному житті; використовує: - спеціальну мистецьку термінологію, набуті знання у процесі художньо-творчої самореалізації; показує: - на карті пам'ятні місця рідного краю, пов'язані з розвитком мистецтва і культури; уміє: - знаходити інформацію для збагачення знань із різних видів мистецтва, для художньої самоосвіти.	народної іграшки (з костюмом, прикрасами). Виконання графічних та живописних робіт у різних жанрах (за вибором). Виконання декоративної композиції — панно для шкільного інтер'єру (колективна робота). Створення зразків народної іграшки (з костюмами, прикрасами). Підготовка виставки художньої фотографії. Орієнтовні теми: «Літопис шкільного життя», «Портретна галерея», «Краса довкілля». Організація і проведення вечора українського романсу (можливо застосування жестової пісні). Створення ляльок до театральної вистави (рукавичних, маріонеток, вертепних), театральних масок — грецької, японської африканської, слов'янської (робота в групах за інтересами). Обговорення телепередач (за програмою тижня), зокрема відеокліпів. Проведення диспуту «Чому сучасній людині потрібні всі види мистецтва?». Взаємна оцінка знань із різних видів мистецтва (робота в парах).		
7.	Художня фотографія. Комп'ютерна графіка.				
8.	Підсумковий урок з теми: «Візуальні мистецтва».				
	Поліхудожній образ світу				
9.	Музичні жанри і форми. Музично-театральні жанри.				
10.	Напрями музики масових жанрів.				
11.	Основні елементи художньо-образної мови театального мистецтва.				
12.	Хореографія - вид сценічного мистецтва.				
13.	Театральні професії.				
14.	Екранні мистецтва: кіно, телебачення, відео.				
15.	Видатні режисери світового кіно.				
16.	Підсумковий урок з теми: «Поліхудожній образ світу». Контрольна робота.				
II СЕМЕСТР					
Художні напрями та стилі.					
17.	Види кіно. Відеокліп.	Учень: називає: - основні художні	Віднайти у різних джерелах (словниках, енциклопедіях тощо) і		
18.	Жанри кінематографа.				

19.	Загальне поняття про культуру та її роль у суспільстві.	стилі й напрями; розпізнає: - зразки народної й професійної, світської й сакральної художньої культури (у межах програми); спостерігає: - за особливостями розвитку художньої культури рідного краю; характеризує: - особливості художніх стилів і напрямів; пояснює: - значення художньої культури в розвитку людства, сенс понять “духовна культура”, “масова культура”, “полікультурний”; формулює: - власні враження, отримані під час спілкування з шедеврами української та зарубіжної художньої культури, зразками мистецтва рідного краю; порівнює: - твори різних національних і авторських стилів, фольклор народів світу; класифікує: - твори мистецтва за художніми напрямами; оцінює: - значущість мистецтва; - роль ЗМІ у поширенні мистецьких цінностей; використовує: - спеціальну	порівняти визначення слова «культура». Визначити риси стилю архітектурних пам'яток античності та середньовіччя. Зобразити елементи античних, романських і готичних споруд (малювання-стилізація). Презентація-порівняння художніх образів (репродукцій), знакових для культури Ренесансу і бароко (робота з інтерактивною дошкою). Порівняння живописних і музичних творів, що належать до певного стилю — класичного, романтичного, реалістичного, імпресіоністичного. Створення графічних і живописних композицій у різних художніх стилях ХХ ст. (техніка за вибором). Дві композиції: в українському народному етилі (Петриківка) і «східному стилі» («Птахи і квіти»)). Скласти словник (таблицю) основних художніх напрямів і стилів. Здійснити віртуальну комп'ютерну подорож художніми музеями світу. Проглянути мистецькі передачі радіо і телебачення. Створити проект реклами промислового виробу для школи (обладнання, меблі, форма). Відвідати музей (красназнавчий, художній, меморіальний) або інший заклад культури рідного краю. Створити сувенір у вигляді зразка декоративно-ужиткового мистецтва з урахуванням регіональних художніх традицій. Скласти карту туристичного маршруту «Пам'ятки художньої культури рідного краю» (колективна робота). Порівняти національні «художні образи світу» на прикладі міст-музеїв (Париж, Рим, Петербург, Львів, Барселона, Самарканд тощо).
20.	Народна і професійна культури. Роль культури в розвитку людини.		
21.	Художня культура як засіб самопізнання й творчої реалізації особистості. Поняття стилю в художній культурі.		
22.	Великі європейські стилі. Античність, романський, готика, ренесанс.		
23.	Мистецтво епох бароко, класицизму, романтизму.		
24.	Реалізм, імпресіонізм.		
25.	Підсумковий урок з теми: «Художні напрями та стилі».		
26.	Художні напрями мистецтва ХХ століття. Особливості культур Заходу і Сходу.		
27.	Форми збереження культурної спадщини. Провідні художні музеї світу.		
28.	Дизайн і реклама - складові художньої культури.		
29.	Осередки культури рідного краю.		
30.	Пам'ятні місця краю, пов'язані з життям і творчістю відомих діячів мистецтва.		
31.	Регіональні центри народних промислів і ремесел.		

32.	Поняття «художня картина світу», «художній образ світу».	термінологію, набуті знання у процесі художньо-творчої діяльності; показує на карті: - місцезнаходження найвизначніших пам'яток української та зарубіжної художньої культури; уміє: - знаходити джерела для художньої самоосвіти.	Порівняти особливості музично-танцювального фольклору і національних костюмів різних народів світу, зокрема тих, що проживають в Україні (українців, поляків, угорців, кримських татар тощо).
33.	Полікультурність суспільства сучасного світу.		
34.	Підсумковий урок. Контрольна робота.		
35.	Урок узагальнення вивченого за рік матеріалу.		

10 клас

№	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
І СЕМЕСТР			
Розділ І. ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО КІНЦЯ XVI СТ. (7 год.)			
Тема І. Образотворче мистецтво (2 год.)			
1.	Зразки образотворчого мистецтва Трипільської та скіфської культури. Мистецтво грецьких міст Північного Причорномор'я. Художня культура Київської Русі: архітектурні споруди, монументальний живопис (мозаїки та фрески). Ікони Київської Русі за межами України. Мистецтво книжкової мініатюри.	Учень: називає: - основні періоди розвитку художньої культури України; розпізнає: - твори видатних діячів вітчизняної культури (в межах програми); спостерігає: - за розвитком української художньої культури минулого і сучасності; описує: - за планом основні факти і явища художньої культури України; характеризує: - за питаннями вчителя національну специфіку українського мистецтва; наводить: - приклади історико-культурних пам'яток України;	Розвиток мислення, процесів аналізу та синтезу, естетичного смаку та вміння працювати у групі шляхом виготовлення фрагментів діорами (презентації) «Київ – духовний центр України-Русі». Розвиток мовленнєвих навичок під час обговорення особливостей українських народних пісень, порівняння за жанрами. Національно-патріотичне виховання. Виконання народних ігор та обрядів, розвинення артистичності, талантів.
2.	Художня культура польсько-литовської доби.		
Тема 2. Музична культура (2год.)			
3.	Первісні музичні інструменти. Музична культура східних слов'ян, античних міст Північного Причорномор'я.		
4.	Музична культура Київської держави: народна, придворно-світська, церковна. Давньоруські музиканти, музичні інструменти. Народна		

	творчість: епос, календарно-обрядові та родинно-обрядові пісні.	формулює: - за наданими прикладами власні враження, отримані під час спілкування з шедеврами українського мистецтва, оцінні судження щодо творів українського мистецтва минулого; порівнює: - основні риси української художньої культури минулого і сучасності; класифікує: - складові української художньої культури; пояснює: - художній зміст творів українського мистецтва; оцінює: - за допомогою вчителя значущість українського мистецтва в розвитку національної культури; висловлює: судження щодо значущості української культури у власному житті; використовує: - спеціальну термінологію у процесі художньо-творчої самореалізації; показує на карті: - місцезнаходження основних культурно-історичних пам'яток України; уміє: - відповідати на питання з української художньої культури.	Замальовки архітектурних споруд – зразків українського бароко. Розвиток уважності, дрібної моторики, художніх здібностей та смаку. Порівняння різних репродукцій народної картини “Козак Мамай”. Розвиток зв’язного мовлення, умінь висловлювати власну думку, описувати свої враження, результати спостережень. Створення альбому „Пам’ятки “України” (колективна робота). Розвиток вміння планувати роботу наперед – розробка проекту, розвинення навичок самоконтролю, відповідальності, наполегливості, сумлінності у роботі. Розвиток образного мислення при виконанні живописних чи графічних композицій за мотивами текстів відомих кантів Г.Сковороди. Створення комічної або сатиричної інтермедії у стилі “шкільного театру”.
Тема 3. Театральна культура (3 год.)			
5.	Обрядовий пратейтер (стародавні народні ігри, свята, ритуали).		
6.	Княжий театр. Мистецтво скоморохів.		
7.	Підсумковий урок.		
РОЗДІЛ 2. ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА XVII – XVIII ст. (9 год.)			
Тема 1. Образотворче мистецтво (2 год.)			
8.	Художня культура козацької доби. Сіль бароко в українському мистецтві. Будівництво в Києві (Андріївська церква, Маріїнський палац), Львові (собор св. Юра), на Тернопільщині (Почаївська лавра), Чернігівщині, Полтавщині.		
9.	Іконопис (козацькі “Покрови” та ін.). Портретний живопис. Народна картина «Козак Мамай». Мистецтво гравюри.		
Тема 2. Музична культура (2 год.)			
10.	Думи та історичні пісні. Мистецтво кобзарів і лірників.		
11.	Церковний спів. Партечний концерт. Хоровий концерт та його творці (М.Березовський, А.Ведель, Д.Бортнянський). Збірка «Сад божественних пісень» Г.Сковороди.		
Тема 3. Театральна культура (2 год.)			
12.	Шкільний театр, зв’язок із викладанням поезики та риторики (репертуар, тематика інтермедій).		
13.	Народний ляльковий театр вертеп. Театр на Запорозькій Січі.		
14.	Підсумковий урок.		
15.	Контрольна робота.		
16.	Узагальнення.		
II СЕМЕСТР			
РОЗДІЛ 3. УКРАЇНЬКА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА XIX СТ. (9 год.)			

Тема 1. Образотворче мистецтво (4 год.)			
17.	Архітектура та скульптура (І.Матрос, Л.Позен, В.Городецький).	Учень: називає: - найвидатніших представників української художньої культури – народної і професійної; розпізнає: - твори видатних діячів вітчизняної культури (в межах програми); спостерігає: - за особливостями розвитку української художньої культури в різні історичні періоди на прикладі конкретних мистецьких явищ; описує: - за допомогою вчителя діяльність представників класичної української культури, митців української діаспори; характеризує: - основні риси національної специфіки українського мистецтва; пояснює: - процеси розвитку української художньої культури минулого і сучасності; наводить: - приклади найвідоміших художніх музеїв і театрів, провідних мистецьких колективів України; формулює: - оцінні судження щодо зразків українського мистецтва; порівнює: - зразки творів різних видів мистецтва, факти та явища української художньої культури; класифікує: - види і жанри	Розвиток художнього смаку, дрібної моторики, здібностей до малювання та творчості, застосування на практиці вивченого матеріалу шляхом виконання декоративної композиції в українському стилі (техніка за вибором). Розвиток вмінь самостійно та у групі працювати з додатковими джерелами інформації (книги, енциклопедії, періодичні видання, Інтернет тощо), робити добірку матеріалів – фотографій, репродукцій, календарів, марок – за темою «Видатні діячі української музичної культури», створення фотоальбому “Театр корифеїв”. Живописна творча робота в стилі сучасного мистецтва за українськими мотивами. Виховання інтересу та гордості за здобутки української культурної спадщини. Розробка дизайну сучасного інтер’єру шкільного приміщення з використанням українських традицій. Соціалізація особистості учнів завдяки залученню їх до облаштування власного закладу. Підготовка позакласного заходу “Пісенний вернісаж” з творів сучасних українських композиторів. Міжпредметний зв’язок з вивченими творами української літератури та з уроками музики. Розвиток пам’яті при виконанні
18.	Палацово-паркові комплекси.		
19.	Живопис (Тарас Шевченко, М.Пимоненко, О.Мурашко та ін.).		
20.	Тиражна графіка. Декоративно-прикладне мистецтво та народні художні промисли.		
Тема 2. Музична культура (2 год.)			
21.	Народна музика: соціально-та родинно-побутові пісні.		
22.	Значення творчості С.Гулака-Артемовського та М.Колачевського. М.Вербицький: історія створення твору «Ще не вмерла Україна». М.Лисенко – основоположник національної композиторської школи в Україні. Музичне виконавство та освіта.		
Тема 3. Театральна культура (3 год.)			
23.	Значення драматургії для розвитку українського театру. Творчість М.Щепкіна. Театр у Галичині та на Буковині. Театр корифеїв.		
24.	Перший український стаціонарний театр у Києві. Творчий шлях М.Заньковецької.		
25.	Підсумковий урок.		
РОЗДІЛ 4. УКРАЇНЬСКА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА ХХ СТ. (10 год.)			
Тема 1. Образотворче мистецтво (3 год.)			
26.	Архітектура і скульптура. Міста-заповідники. Монументальна скульптура.		
27.	Живопис. Український авангард. Графіка.		
28.	Народне мистецтво та		

	основні центри художніх промислів. Петриківський розпис.	українського мистецтва; аналізує: - зміст та художньо-мовні особливості творів українського мистецтва; оцінює: - роль українського народного і професійного мистецтва в розвитку національної культури; висловлює: - судження щодо значущості української художньої спадщини в житті суспільства, у власній життєдіяльності; використовує: - спеціальну термінологію з української художньої культури; показує на карті: - основні центри українських народних ремесел міста, які стали центрами української культури в діаспорі; уміє: - брати участь у народних обрядах, відповідати на питання про національні пріоритети у галузі художньої культури; пропагує: - національну культурно-мистецьку спадщину, національно-культурні пріоритети у суспільному житті.	пісень. Виконання пісень - жестове. Підготовка міні-вистави (фрагмент твору українського письменника), декорацій і костюмів, музичного оформлення (колективна робота). Упорядкування відеокартотеки "Українське кіномистецтво" (робота в групах за інтересами). Розвиток вмінь працювати з технічними пристроями (комп'ютер, CD-диски, інтерактивна дошка та іншими). Спонукає до виявлення власних уподобань, вчити знаходити людей, з якими маєш спільні інтереси, працювати разом. Організація обміну враженнями щодо перегляду українського кінофільму. Залучити учнів цікавитися сучасним українським кінематографом, розуміти ідею режисера фільму, висловлювати власну думку з приводу переглянутої стрічки. Створення альбому "Імена славетних українців у світовому мистецтві" (колективна робота).
Тема 2. Музична культура (2 год.)			
29.	Хорова, вокально-симфонічна і симфонічна музика (Л.Ревуцький, Б.Лятошинський. С.Людкевич, М.Скорик, Є.Станкович та ін.).		
30.	Камерні жанри вокальної та інструментальної музики (В.Косенко, В.Барвінський та ін.). Напрями популярної музики. Музичне виконавство та освіта.		
Тема 3. Театральна культура (1 год.)			
31.	Провідні актори та режисери українського театру. Лесь Курбас та ін. Сучасний драматичний, музичний та ляльковий театр.		
Тема 4. Кіномистецтво (1год.)			
32.	Ігровий кінематограф. Світове значення творчості О.Довженка. "Поетичне кіно". Творчі портрети І. Миколайчука, Л.Бикова. Фольклор – основне джерело розвитку української анімації. Комедійний "козацький" серіал В.Дахна. Документальний та науково-популярний кінематограф.		
Тема 5. Художня культура української діаспори (1год.)			
33.	Архітектура і скульптура. О.Архипенко – піонер авангардизму в скульптурі. Живопис і графіка. Іконопис. Використання українського фольклору, звернення до тем, пов'язаних з Україною у творчості композиторів. Виконавство (хорові колективи, співаки,		

	бандуристи), освіта.		
34.	Підсумковий урок. Контрольна робота.		
35.	Урок узагальнення вивченого за рік матеріалу.		